

Waarom het blokkeren van domeinnamen niet thuishoort in de Wet op de Kansspelen

Deze opinie is opgesteld door Maarten Simon en Marco Davids, beide werkzaam bij SIDN, de beheerder van het .nl-domein. Deze opinie wordt gedeeld door de Stichting Digitale Infrastructuur Nederland (DINL) waarin SIDN samenwerkt met AMS-IX, de Dutch Datacenter Association, DHPA, ISPCconnect, Nederland ICT, Stichting NLnet, SURFnet en de Vereniging van Registrars.

Kern

Het mooie van het internet is dat het mensen wereldwijd verbindt. Het tornen aan de succesformule van het internet door in te grijpen in haar technische infrastructuur, brengt het internet als systeem in gevaar. Blokkeren van domeinnamen levert daarnaast risico's op en het is ook nauwelijks effectief. De mogelijkheid voor de Kansspel Autoriteit (KSA) om websites te laten blokkeren, dient dan ook uit het wetsvoorstel te worden geschrapt.

Wat?

Het voorgestelde nieuwe artikel 34n van de Wet op de Kansspelen geeft de KSA de bevoegdheid om, via tussenkomst van een rechter-commissaris, ISP's (KPN, Ziggo, etc.) domeinnamen te laten blokkeren van websites die in Nederland illegaal gokken aanbieden. Het idee is daarmee te zorgen dat Nederlandse gebruikers deze websites niet (of minder makkelijk) zouden kunnen bereiken.

Waarom?

Deze nieuwe bevoegdheid zou een bijdrage moeten leveren aan het tegengaan van online gokken via in Nederland niet legale aanbieders en daarmee aan het beschermen van spelers (gokverslaving/oplichting), legale aanbieders (oneerlijke concurrentie) en de staat (belastinginkomsten).

Waarom geen goed idee?

a. Principieel

De kracht van het internet is dat het een wereldwijd systeem is, dat overal en voor iedereen op dezelfde manier werkt. Dit komt omdat iedereen zich conformeert aan een gezamenlijke set protocollen die de kern van de internetinfrastructuur vormen. Gebruikers vertrouwen er op dat het internet conform deze protocollen werkt hoewel ze hier zelden of nooit bewust over na zullen denken.

Door ISP's op te leggen dat ze domeinnamen moeten blokkeren (DNS blocking) grijp je in op een van de kernprotocollen van het internet (het Domeinnaamsysteem ofwel DNS). Daarbij tast je de werking van het internet aan¹. Hiermee breng je het neutraal en betrouwbaar functioneren van het internet als technisch systeem in gevaar. Gaan we dit (als gevolg van precedentwerking) op steeds grotere schaal doen, dan wordt de huidige werking van en daarmee het vertrouwen in het internet ondermijnd. Dit leidt tot het ontwikkelen en gebruik maken van andere methoden om te communiceren dan via het huidige DNS. Hierdoor lopen we het risico op fragmentatie van het internet en het verlies van één van de pijlers van haar succes: één wereldwijd internet.

¹ Dit zal voor de gebruiker ook steeds zichtbaarder worden door het toenemende gebruik van DNSSEC, een toevoeging aan het DNS die juist moet garanderen dat het verkeer niet onderbroken wordt.

Dit gevaar wordt op steeds grotere schaal erkend. Zo zijn bijvoorbeeld het voorgenomen ACTA-verdrag en de Amerikaanse SOPA- en PIPA-wetsvoorstellen gesneuveld. Beide voorstellen zijn gericht op het blokkeren van domeinnamen om inbreuk op intellectuele eigendomsrechten tegen te gaan. Ze zijn mede op grond van dit principe onder grote druk van de internationale internetgemeenschap gesneuveld.²

Ook de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid wijst uitdrukkelijk op deze gevaren in het afgelopen voorjaar gepubliceerde rapport 'De publieke kern van het internet'³. Het rapport concludeert *dat overheden uiterst terughoudend moeten zijn met beleid, wetgeving en operationele activiteiten die ingrijpen in de kernprotocollen van het internet (pag. 91) en ideaal gezien zou non-interventie de internationale norm moeten zijn voor de kernprotocollen en dragende technologie van het publieke internet (pag. 100).*

Het rapport gaat verder door de regering te adviseren het beschermen van de publieke kern van het internet een speerpunt te maken in haar diplomatieke inspanningen en wijst er daarbij terecht op dat 'practice what you preach' daarbij wel een minimum vereiste is. Je kunt niet aan de ene kant gidsland willen zijn dat actief de bescherming van de publieke kern van het internet uitdraagt en aan de andere kant zelf inbreuk op de publieke kern van het internet maken door in Nederland illegale goksites te blokkeren.

b. Gevaren

Het blokkeren van domeinnamen door ISP's is niet zonder gevaren voor derden. Een typefout wordt zo gemaakt (bijvoorbeeld uit gewoonte .nl achter een domeinnaam typen terwijl het om een .com gaat) met als gevolg dat de verkeerde domeinnaam niet meer bereikbaar is⁴.

Ook bestaat er een gevaar voor overblokkering bijvoorbeeld als de goksite onder een subdomeinnaam (gokken.provider.com) staat en de hele domeinnaam wordt geblokkeerd waardoor provider.com niet meer bereikbaar is.

Daarnaast moet de lijst van geblokte namen zowel door de KSA als de providers onderhouden worden. Dat dit niet altijd gebeurt, blijkt al in België waar een van de domeinnamen op de zwarte lijst van de Belgische gokautoriteit inmiddels al weer voor iedereen te registreren is. De eventuele nieuwe houder hiervan zal verbaasd zijn te ontdekken dat zijn website vanuit België niet kan worden bereikt.

c. Ineffectief

Door een ISP een domeinnaam te laten blokkeren, worden alleen de aangesloten klanten van die ISP beperkt in hun mogelijkheden om de website via die domeinnaam te bezoeken. De domeinnaam blijft voor de rest van de wereld actief, net als de website die daarmee kan worden bereikt.

De website kan hierdoor ook door de klanten van de blokkerende ISP op allerlei andere manieren worden bereikt. Dit kan zowel door het actief gedrag van deze klanten⁵ of met hulp van de illegale aanbieder of derden zonder dat de klant hier actief zelf iets hoeft te doen⁶.

² Een helder overzicht van de argumenten tegen DNS Blocking geeft de Internet Society in http://www.internetsociety.org/sites/default/files/pdf/dns-filtering_20110915.pdf

³ <http://www.wrr.nl/publicaties/publicatie/article/de-publieke-kern-van-het-internet-1/>

⁴ Een voorbeeld wat er mis ging in Denemarken: <https://edri.org/edrigramnumber10-5danish-filter-blocks-google-facebook/>

⁵ Via Google vind je als snel mogelijkheden als het gebruik van publieke DNS-servers, VPN-diensten en TOR.

Zoals ook tijdens het hoger beroep van Ziggo en XS4ALL tegen Brein is gebleken, onder andere uit het daar overlegde TNO-rapport, is het effect van het blokkeren van domeinnamen (in dat geval thepiratebay.se) zeer beperkt. Dit bevestigt het beeld dat domeinnaamblokkades zeer eenvoudig door vrijwel iedere willekeurige internetgebruiker kunnen worden omzeild, hetgeen tijdens de blokkade van thepiratebay.se op grote schaal gebeurde.

Daarnaast is blokkeren ineffectief omdat de KSA alleen domeinnamen van websites zal blokkeren die ‘zich specifiek op Nederland richten’. Veel van het in Nederland illegale aanbod is in andere landen wel volkomen legaal. Dit maakt dat de KSA zich ook nu al terecht beperkt tot het bestrijden van op Nederland gerichte aanbieders⁷. Dit beperkt echter niemand om op het enorme aantal buitenlandse goksites te spelen dat zich niet uitdrukkelijk op Nederland richt.

Conclusie

Het blokkeren van domeinnamen gaat waarschijnlijk niet veel effect hebben. Het brengt risico's op fouten met zich mee, die consequenties voor derden hebben. Daarnaast brengt het uiteindelijk de eenheid van het internet in gevaar. En dit terwijl Nederland die juist zou moeten beschermen, aldus de WRR.

Wat wel?

Hoewel dit buiten de deskundigheid van SIDN en de DINL valt, denken we ook graag mee over oplossingen om het illegaal gokken wel effectief te bestrijden.

Meest voor de hand liggende oplossing lijkt ons om te zorgen voor een meer dan voldoende, eenvoudig toegankelijk, concurrerend en aantrekkelijk legaal aanbod. De gemiddelde Nederlander kiest naar onze inschatting sneller voor een dergelijk legaal aanbod dan voor een illegaal aanbod. Bijvoorbeeld uit gemakzucht of op basis van een hoger vertrouwen. Bij illegale sites spelen onzekerheid over ‘eerlijk spel’ en werkelijk uitbetalen toch een rol.

Daarnaast, en dat geldt eigenlijk voor alle zaken waarin internet een rol speelt, zal Nederland, net als alle andere landen, zwaarder moeten inzetten op internationale samenwerking. Dat het internet globaal is, is een gegeven en alleen door samenwerking wordt er effectief iets bereikt.

Daarnaast zouden eventueel de in het wetsvoorstel genoemde blokkades via het betalingsverkeer mogelijk een optie kunnen zijn. Maar dat gaat ver buiten onze deskundigheid.

Voor meer informatie kun je contact met ons opnemen:

Maarten Simon of Marco Davids
maarten.simon@sidn.nl marco.davids@sidn.nl

⁶ Je kunt websites ook bereiken via het IP-adres en bijvoorbeeld in advertenties een klikbare link naar een website opnemen die het DNS niet gebruikt. Daarnaast kan je de website via andere (nog) niet geblokkeerde domeinnamen bereikbaar maken.

⁷ <http://www.kansspelautoriteit.nl/onderwerpen-o/kansspelen-internet/aanpak-online/>